

SLOVANSKA KNJIZNICA LJUBLJANA

K

ČS G 148/1890

070.487

9005728, 1-24

C00158

1890

„Brus“ izhaja 5. in 20. dan vsacega meseca. — Cena za vse leto 4 gld., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gld. in pol. Posamične številke po 20 kr. — Inserati računijo se po 4 kr. petit-vrsta.

E 775
G 142

V koši v Pariz.

Spisal Vinko Lapajne.

E 900 5728

Idrija, 1. aprila 1889.

Pogodba

sklenjena dné 1. aprila 1889 mej g. V. Lapajnejem in Anžetom Kafolom iz Šebrelj, glede noše v koši v Pariz.

Gospod urednik! Vi gotovo niste bili v Pariški razstavi? Kaj ne? No, vidite, to mislim sem si takoj, ne radi tega, da bi ne imeli potrebne z raznimi „bankovci“ napolnjene mošnje, temveč, ker Vam Vaš posel kot glavni „brušac“ ne dopušča.

Kdo bi se sicer spominjal „netopirjev s kljunom“ in „dolenjske železnice od leta 1805“, ko je še sedaj ni! Toda záme je drugače. Jaz imam vsako leto najmanj 365 dnij prostih in v prestopnem 366. In radi denarja tudi nemam skrbij kajti:

„Mit dem Hute in der Hand,
Kommt man durch's ganze Land.“

Ako ima torej kdo dovolj časa in klobuk v roci, napoti se lahko kamor hoče. To sem storil i jaz. Letošnja razstava v Parizu bôdla me je toliko časa v oči, da sem se bil namenil počastiti razstavo s svojo malenkostjo. Toda glavno vprašanje je bilo: Kako potovati? Vožnja je predraga in se vidi malo krajev, hoja pa pretrudna.

Po dolgem premišljevanji šinila mi je misel v glavo: Kaj, ko bi se dal nesti v Pariz! To bi bilo prvič najceneje in drugič originalno. Treba torej dobiti močnega človeka, ki bi po ceni nesel Ceneta (tako me namreč zovejo doma) v Pariz. Kot močni ljudje znani so Šebreljci, ki so neki cerkev bili za jeden seženj premaknili. Napotim se torej v Šebrelje iskat nosača.

Po dolgem iskanji dobil sem primeren eksemplar, Anžé mu je bilo imé in mu je še, in pisal se je — ne pisal se ni, ker ni znal ne pisati, ne brati — toda v krstnih bukvah je zapisano: Anžé Kafól. Anžeta sém si torej izbral kot nosečo osebo do Pariza. Anžé je bil pravi hrust, toda neumen kot noč. Ni bil baš tako neumen, kakor so sploh norci, bil je „prebrisan neumen“. Da sva vedela dolžnosti in terjatve drug za drugega, spisal sem bil pogodbo — ali kakor se je on izrazil: štrument — kojo je on lastnoročno podkrižal in se je glasila tako:

1. Anžé se zaveže prnesti me v teku dveh mesecev v Pariz.

2. Zavežem se zavarovati koš in Anžeta proti raznim neugodam, kakor so: Požar, tatvina, pobji i. t. d., in plačevati premije.

3. Zaveže si Anže hlače s konopcem, za kojega moram jaz skrbeti.

4. Jaz se zavežem skrbeti za jelo in pilo, a odvežem Anžeta vsacega plačila.

5. Zavežem se kupiti takoj ob prihodu v domovino Anžetu nov koš, in mej potjo skrbeti za vitre in popravila.

6. Kot posebno nagrado dobi Anže ob prihodu v domovino za vse križe in težave deset križavcev in nove škornje s potrebno slamo. Glavno skrb sva imela dobiti dober, trden koš. Ni trajalo dolgo in Anžé je prinesel izvrsten koš s trdnimi vitrami. Ko sva se preskrbela še z jednim bokalom brinjevca in hlebom rženega kruha, pripravila sva se na pot. Predno nadaljujem, omenim še, da je Anžé služil tri leta pri vojaci in bil tudi zeló dovtipen, poleg tega znal je tudi nekoliko nemški. Postavi torej koš pred mene, prekriža se pobožno in zmoli kratko molitvico, potem pa zakliče z vzdignenim glasom: Einsteigen! nach Paris! Ta trenotek je bil veličasten; però je preslabo („R-Feder“) da bi moglo popisati ta prizor. Nobeno oko ni videlo tega prizora in nobeno uho ni slišalo Anžeta, ko je še jedenkrat zapiskal in potem vzdignil koš z mojo vsebino. S počasnimi koraki šlo je navzdol proti Reki. Takoj sprva ni bil Anžé še „trainiran“ radi tega sem moral Anžetovi ušesi nekoliko nategniti. Postal je nekoliko nemiren, a šlo je potem fino v „Trab“. Kakor sem omenil, ni znal Anžé brati.

Ker pa je do Pariza mnogo razpotij in kažipotov, ne bi vedel Anžé kam obrniti se, toda izumil sem kmalu, kako Anžeta pripraviti na pravo pot — njegovi ušesi. Ako je bilo treba kreniti na desno stran, potegnil sem ga za desno uho, in ravno tako za levo stran — levo uho; kakor konjske „vaje“. Po dve uri trajajoči hoji dospela sva na Vrh Čevi do kranjske meje. Meja mej Primorskim in Kranjskim je brv. Ne vém, je li Anžé mej potjo pogledal pregloboko v bokal, ali pa je bil tako neroden. S kratka: pred mostom spodtaknil se je, in padel sem iz koša s Primorskega na Kranjsko — v vodo. To je bila prva nezgoda, ki pa ni imela drugih posledic. Ko sem Anžetu razložil, kako nevarna je kopelj v mrzli vodi in mu zabičal, da mora odslej bolje paziti, optal me je zopet in šla sva proti Idriji. Prideva v predmestje Idrije. Na mostu pred gostilno g. D. je kažipot. Leva roka kaže na Logatec, desna na Idrijo. Ker sem imel namero ogledati si starodavno Idrijo, potegnil sem Anžeta za desno uho in mahal proti glavnemu trgu, proti gostilni pri „črnem orlu“. Tu me je Anže odložil.

V kratkih potezah podati hočem čestitim bralcem nekaj znamenitostij mesta Idrije. Idrija je zidana, ali bolje rečeno: Hiše mesta Idrije so zidane; nekaj jih je i pečenih (sezidanih iz opek). Cest je več, toda ime ima le jedna in ta je „Rosengasse“; po domače „blatna gasa“, tudi „u . . . gasa“.

Živih prebivalcev šteje Idrija okolu 6000, toda vsled hitre množitve (Idričanje množé se kakor zajčki) nadejati se je v teku mnogih let večjega števila. Barve so ljudje bela, nekateri celó zelene. Dimnikarji črne. „Stadts- und Umgangssprache“ je slovenska, razven družega nadstropja g. T. gostilne. V Idriji volé vsake tri leta novega župana, ki pa je vedno star — po letih namreč.

Idrija meji na levo proti zahodu, na desno proti izhodu. Pred nosom je sever, za nosom jug. Idrija je znamenita radi živega srebra, koje se prideluje. Živo srebro dobiva se v žgalnici, kjer teče po cevih, kakor pri Vas voda. Iz živega srebra izdeluje se cinober, koji se rabi za razne modre, rdeče, in zelene i. t. d. barve. Cinober se torej izdeluje iz živega srebra, živo srebro iz rude in ruda dobi se med kamenjem, kamenje pa v jami. Jama je kakor povesodi, tako tudi tukaj pod zemljó.

Toliko za danes. V prihodnji številki podal bodem še nekaj znamenitostij, potem popisal pot proti Logatcu in Ljubljani.

(Dalje prihodnjič.)

NB. Anžé je že zopet pijan.

Iz nemškutarških krogov.

Nasprotniki naši kaj radi naglašajo, da sta v njih zastopana „Intelligenz und Capital“, da slovenskim krogom nedostaje omike, da smo Slovenci najmanje 50 % nižje, nego najprimitivnejši nemškutar.

Po takem bahanji bi človek po vsej pravici smel pričakovati, da veje v kazinskih krogih jako fin duh. A temu ni tako. Ne lé, da je v kazinski restavraciji vsako leto vsaj par škandalov, se tudi v klubih samih ne nahaja ona uglajenost, s katero se običajno odlikujejo boljši krogi. Da bodete o tem lahko sami sodili, navajam Vam tu nastopni dogodek.

Nekega večera v minolem meseci sešel se je v kazinski restavraciji klub, čegar člani so močno zavzeti za jahalnični „parfum“. Neso to mladiči, ampak gospodje v najboljših letih, vsak ima vsaj štiri križe na svojem hrbitišči.

Pri dobri večerji in primerni pijači oživila se je zabava in postajala vedno gostejša. Čuli so se dovtipi, a „kalauer“ bil je najbolje zastopan in naperjen je bil skoro izključno v gosp. M. hlače. Na vse možne in nemožne načine smešile so se rečene dopetnice in vsak je brusil svojo bistrumnost ob nje.

„Veš kaj, oglasi se vmes Sch., jaz bi tacih hlač že ne nosil. Prodal bi jih takoj.“

„Zakaj pa ne? odvrne M., saj jih prodam.“

„Za koliko?“ upraša Sch.

„Za 15 goldinarjev!“ bil je odgovor.

„Dobro! Tu je 15 gold.“ pravi Sch. vzeš, listnico iz suknje in položi bankovce pred g. M.

Ta vzame denar, ga vtakne v žep in se vsede rekoč: „Dobro, kupčija je gotova!“

„O stoj!“ oglasi se Sch., „Tako pa ne pojde. Jaz sem hlače v gotovini plačal, hlače so moje, torej se mi morajo izročiti takoj!“

Sch. je mislil s to svojo zahtevo spraviti g. M. v zadrego in je že s tem namenom stare dopetnice tako drago plačal. Kako se torej začudi, ko M. ustane, sleče hlače in jih izroči njemu kot novemu posestniku, češ: „kup je kup“.

M. se usede potem kot pravi „sausculotte“ za mizo in zabava se nadaljuje v prejšnjem tiru. Mej tem ustopi g. S. Zagledavši g. M., upraša, kaj to pomenja. Ko se mu vse pove, hoče tudi svoj delež doprinesiti k duhoviti zabavi. Zató upraša g. M. „koliko stanejo spodnje hlače?“ „Pet goldinarjev“ bil je odgovor.

„Tu so!“ in S. položi petak na mizo. „A spodnje hlače so plačane, torej moje, treba da se mi takoj izročé.“

„Dakako!“ odvrne M. in se hitro iznebi tudi tega zadnjega oblačila, da je spodnji del telesa njegovega bil samo še v Adamovi uniformi.

Ta čin prouzročil je velik „haló!“ mej klubisti, bila je to „Hetz“, kakeršne že dolgo ne. Ne bom se na dalje bavil z omenjeno družbo, le to zdi se mi potrebno dostaviti, da je M. v opisanej opravi tudi šel iz kazine in po Dunajski cesti domov.

To dejanje kaže, kako fin duh veje mej klubisti in kakor sem čul, bodeta gg. M. in S. kupljene gorenje in dolenje hlače s popisom dogodbe vred poklonila tukajšnjemu muzeju, kot najboljšé merilo za kulturne razmere v nemških krogih Ljubljanskih, ko se je pisalo 1889 po Kristovem rojstvu. *)

5 er + aj.

Paberki z Ljubljanskih ulic.

Zdravnik Nemeč, ki je vedno trdil, da se je jako dobro naučil slovenski, napisal je nedavno nekemu bolniku naslednji recept: „Tzi pzarke na gan na fod izbiti“.

Bolnik teh skrivnostnih besed ni umel, prepričan sem, da jih tudi čitatelj ni, zato mu takoj povem da je zdravnik jezikoslovec hotel povedati:

„Tri praške na dan na vodi izpiti“.

Pretekle božične praznike osrečili so Ljubljano zopet „burši“ znane „Carnioliae“, ali kakor jim Ljubljančani pravijo „Karfijolije“.

Ker jim je menda bilo v mestu dolg čas, napravili so nekaterniki „Spritzfahrt“ proti Savi in Kamniku.

*) Nam je dobro došlo. La še večkrat kaj jednacega.

Ko kmetje ob Savi zagledajo širokoploščnate kričeče-modre čepice, neso vedeli, kam bi jih djali. Začeli so se pomenkovati, kdo bi to bili. Nekateri so rekli da so to inženjerji, drugi pa so ugovarjali, da inženjerji nemajo nikakih uniform, nikakih posebnih znamenj. Debata bila je živahna, naposled pa je kmet, ki je bil mej njimi najbolj „kunšten“ pravo pogodil rekoč:

„To so kondukerji kamniške železnice“.

Drobiž.

Udova: „Ljubi gospod, ali bi bili tako dobri in naredili podobo mojega umrlega moža.“

Fotograf: Prav rad, imate kako fotografijo.“

Udova: Nimam; imam pa njegovo delavsko knjižico, v kateri je njegova oseba natanko popisana.“

Mati je poslala sinka z dvema krožnikoma v prodajalnico, da prinese soli in riža. Kmalu pride deček jokajoč domov z jednim praznim krožnikom.

„Kje imaš drugi krožnik?“

„Razbil sem ga!“

„Kako pa?“

Deček spusti krožnik na tla, rekši: „Tako!“

Kdo tiči nad ušesi v dolgovih?
Kdor klobuka še ni plačal.

Smehljaji grofa Taaffea so kakor saharin, 300krat slajji nego navadni sladkor. Zato so nam pa tudi že želodec pokvarili.

A-hacelj: V Čitalnico Ljubljansko dobimo torej po nasvetu Koblerjevem tudi „Rimskega katolika“?

B-hacelj: Da, da! Jaz se ga že močno veselim.

C-hacelj: Pojdi, pojdi! Jaz te ne umejem, kako moreš kaj tacega govoriti?

B-hacelj: Popolnoma naravno! Šaljivih listov imamo še vse premalo. Sedaj se bodem vsaj večkrat smejal. Doslej sem imel „Zgodnjo Danico“, zdaj pa še „Rimskega katolika“. Duša, kaj hočeš še več?

Janezek: „Mihel ima sira! Jaz ga tudi hočem!“
Očka: „Molči, molči! Saj ti bode Mihel kaj pustil.“

Janezek: „Pustil? Seveda luknja v siru!“

Brez konca in kraja.

Da ni stvar tako smešna, bi človek dr. Mahničū skoro zaklical: „Surge tandem caruifex!“ A to bi bilo preveč časti, vrh tega je patologično zanimivo, kako profesor dodatkologije razgraja.

Z zavihanimi rokavi in s krvavim pogledom je nedavno oznanjal: Vse sem pobil, nihče se ne gane več. Potem začel je vihteti „krvavo stegno“, izvlekel „krvavega moža“ iz Soče, sploh s samo krvjo pisati. Ni čuda torej, da je tudi krvava „Soča“ postala prava „godlja“.

„Krvavo stegno“ je jako označujoče za domišljijo Mahničūvo. „Krvavo stegno“ preminja morsko vodo v neslano, ima svoj rep, na katerega mu je Praški nadškof stopil, „krvavo stegno“ cvili, kuha kašo, se vozi po svetu, kupuje vrednostne papirje, na hudičevem hrbtu leta v Rim in zadržuje s požegnanim roženkrancem vratove.

Ima še druge lastnosti, a blagovoljnemu čitatelju bode menda že z naštetimi dovolj, kajti preveril se je, da se to pravi vezati otrobe, ali kakor pravijo Nemci: „Des Lebens Unverstand mit Wehmuth zu geniessen, ist Tugend und Begriff“.

Uvod v avstrijsko kazensko pravo.

Grda laž je, če kdo trdi,

da se vlada za nas nič ne briga.

Muc! muc! muc!

(Iz spominov Jurija Švigača.)

V svoji mladoletni dobi obesil sem šolo na klin ter kot vajenec ustopil pri trgovci s špecerijskim blagom. Moj gospodar imel je prodajalnico na Starem trgu in bil je velik veseljak. Hodil je na lov, uganjal vsakeršni sport, mej drugim kupil je tudi „in optima forma“ za 300 gid. neko gledališko igralko. Poslednja mu je gospodinjala in njeno gospodinjstvo bilo je uzrok, da sedaj pripovedujem zanimivo dogodbo iz svojega življenja.

Gospodar je bil malokdaj doma, gledališka igralka pa je bila velika prijateljica mačkam. Imela jih je petero. To število bi mene in tovariša mojega ne bilo spravilo iz ravnotežja, a način, kako je z mačkami ravnala, vzbudil je najino zavist in skrajno jezo.

Le pomislite! Vsako jutro spekla je mačkam zrezek, klobasice ali pa bržole, midva vajenca pa sva redno dobivala le kisló zelje ali pa krompir. Kakó kaj tacega boli, to umeje le človek, ki je že kdaj bil vajenec in ve, koliko mlad želodec potrebuje.

Slabo zabeljeno zelje in poparjeni krompir netila sta dan za dnevom v najinih prséh krvoločno maščevanje. Ni nama htelo v glavo, zakaj bi se mačke mastile z mastnimi grizljeji, midva pa, ki sva ves dan pridno delala, morala se zadovoljevati z zeljem in krompirjem. Liki vijak zavrtala se nama je misel v glavo, da treba na vsak način požrešne mačke odpraviti. Uprašanje je bilo le, kako?

A tudi na to uprašanje našel se je odgovor. V našo prodajalnico zahajal je „baraba“, ki je posebno rad pil brinjevec, a mnogokrat ni imel, s čim bi ga plačal. Moj gospodar mi je tudi že bil naročil, da mu več ne smem dajati na upanje. Ko mu to žalostno vest naznamim, je moj baraba zeló osupel, jaz pa sem hitro pogodil vso resnobo položaja. Dejal sem mu: „Prijatelj, poglejte to steklenico brinjevca! Vsa bode vaša, ako mi poveste, kako se mačke iz hiše odpravijo.“

„Baraba“ cmaknil je parkrat, kakor da bi bil že polovico brinjevca zaužil, potem pa je modro nagubančil čelo rekoč:

„Nič ložje nego to. Zavežite vse mačke v vrečo, potem pa jih nabijajte s „štaberli“ tako dolgo, da bode vreča mokra. Pri tem tepežkanji pa treba neprestano klicati: Muc! muc! muc!“

Dal sem barabi na račun dve čašici brinjevca, potem pa takoj ravnal po njegovem svetu. Mačke sva kmalu privabila, zbasala jih v veliko vrečo, katero sva dobro zavezala, potem pa se je pričela nasvetovana procedura.

Moj tovariš in jaz vzela sva v roke vsak jeden „štaberl“ in začela neusmiljeno udrihati po vreči oziroma po mačkah, ki so bile v njej. Jaz pa sem v jedno mér klical: „Muc! muc! muc!“

Bil vam je to grozen prizor! Mačke v vreči so se premetavale, mijavkale in na razne načine izražale globoko svojo nevoljo na tem nenavadnem in kratim ravnanju. A midva sva imela le zrezke, klobasice in bržole pred očmi, spominjala se neukusnega zelja in krompirja, postala sva nemilosrdna in vihtela svoje štaberle, dokler ni bila vreča mokra.

Ko sva pa to konstatovala, odvezala sva vrečo. Tu bi morali gledati, kako so mačke uporabile svojo prostost. Bliskoma šinile so iz vreče in skozi okna na Grad. Nikjer ni bilo nobene več.

Jedva sva se malo oddahnila, pride gledališka igralka domov ter kmalu potem prinese par ukusno pečenih klobasic in nekoliko krompirja na mizo. Klobasice seveda

so bile namenjene mačkam, krompir pa nama. Gleda okolu iskajoč maček, a ko nobene ne vidi, hitro upraša: „Kje so pa mačke danes?“

— „Ne morejo biti daleč, saj so bile baš sedaj tu!“ odvrnil sem jaz.

Gledališka igralka gre na to po hodniku proti Gradu vedno klicajoč: „Muc! muc! muc!“ In res začele so se mačke vračati.

Da bi vsak sum odvrnil od sebe, začel sem klicati tudi jaz: „Muc! muc! muc!“ A jedva so mačke zaslišale moj glas in usodni moj: „Muc! muc! muc!“ pobegnile so zopet nazaj, kakor da bi jih bil s trpentinom poškopil. Tisti dan jih ni bilo več in moj tovariš in jaz sva se prav dobro pogostila s klobasicami, dočim so mačke pozneje slastno jele krompir, kar sva jim ga bila pustila.

Še čez mesec dnij bil je utis prebitega položaja v vreči, tako silen, da so mačke na moj klic: „Muc! muc! muc!“ zavihale repe in kar skokoma bežale na Grad.

Dogodek ta se ne strinja sicer z načeli o trpinčenji živalij, a kdor bi bil na mojem mestu in preživel vse, kar sem jaz kot trgovinsk vajenec, bi tudi drugače ne ravnal. Bil je boj za obstanek, žal, da je bil boj mej mačkami in menoj. Darwinova teorija pa je tudi v tem slučaju prodrla, kajti kdor je močnejši in premetenejši, ta zmaga.

Po telefonu iz Gorice.

V nas gode se čudne reči. Dobili smo že tretjo strenko. Stara „Soča“ cepi se namreč na dvoje. Tu dr. Gabrijelčič z Mahničem, ondu pa dr. vitez Tonkli z bratom Miklavžem.

Dr. Tonkli je namreč z Mahničem v veliki zadregi in sam ne ve, kako bi se ga otresel. Spoznal je že davno, da je to le „ballast“ in javno je nekoč rekel; „E kaj Mahnič, to je . . . .!“

Gospod dr. Čerin se je preselil. Pa veste zakaj? Ker je v isti hiši stanoval dr. A. Gregorčič in mu je bilo zoperno, da bi vsak dan na stopnicah srečaval svojega duhovnega brata.

Kar zadeva Mahniča Vam na uho povem, da njegova zvezda že blede. Vse spoznava, da jo je močno zavozil in prepričanje se vedno bolj širi, da je, kakor se mu v dveh listih dokazuje, res heretik.

Zaradi tega pa nič ne ovira, da mu kranjski duhovniki zanpnice kujejo, a to Vam povem: Čez leto in dan najkasneje stidili se bodo zaupnic svojih.

Ribniška.

(Priobčil Sodražan.)

Ribničan šel je v nekem trgu na semanji dan v gostilnico naročit si večerjo.

„Kaj pa imate?“ upraša gostilničarja.

Gostilničar: „Gulaž in šnicel!“

Prišedši domov, pripovedoval je, kako dobro je v rečeni gostilni jedel.

„I no, kaj pa je bilo tako dobrega?“ uprašajo sosede.

„Ne vem dobro, ali je bil gulaž ali pa šnajctühel“ odreže se Ribničan.

„Kaj, ti se že drzneš pušiti?“

„Prosim gospod učitelj, jaz hočem kupiti svojemu papa za god 100 smodk, zdaj pa le poskušam, katere so boljše.“

„Veselo novo leto, gospod Kenda!“

„Že dobro! Tu imate, pa glejte, da ne boste zopet vsega v žganji zapravili!“

„Dovolite, gospod Kenda, to vam nič mari! To bi bilo lepo, ko bi jaz ne smel s svojim denarjem storiti, kar sam hočem!“

„Kaj? vi prosjačite? Hitro z menoj!“

„A zakaj? Pustite me!“

„Le ne nepotrebnih ugovorov!“

Z menoj pravim!

„Ali dovolite, gospod, jaz vas še ne poznam ne.“

„He mamka, ali ste vi hudičke sem prinesli, ali hudički vas?“

Telegrami „Brusu“.

Gorica: „Krvavo stegno“ prikazalo se je tudi v tukajšnjem bogoslovskem semenišči in je gospoda vodjo tako silno po levem lici oplazilo, da se mu bode rudeča maroga do smrti poznala.

Postojina: Fekete in njegov „adlatus“, ki mu tukaj „Gigerl“ pravijo, sta si močno glavi belila, kdo bi bil „Brusu“ doposlal članček „Iz pod Soviča“. Ves trud bil je zaman, zato pa jezica še večja.

Ribnica na Dolenjskem: Naš kovač dobil je nujno delo: izkovat' zaupnico padarju Mahaču v Gorici s šestnajstimi podpisi. Pravil mi je, da je dobil za to več litrov najboljšega „dolenjca“.

Središče: Vzgojevati otroke, da bodo pobožni in nravni, je prva in glavna naloga ljudske šole in vseh vzgojnih faktorjev, osobito pa učitelja veronauka sveta dolžnost je, napeljevati mladino k bogoljubnemu življenju. A kdor hoče v otroku vneti krščanskega duha, kdor ga hoče privaditi pravej pobožnosti, ta mora dajati v tem oziru gojencem v prvi vrsti s a m lep zgled, biti jim mora tako rekoč uzor, v kojem se zrealite prava pobožnost in bogaboječnost. Seveda našemu katehetu g. Čurinu to (in še marsikaj drugega) ni znano, ker drugače bi se dné 16. m. m., ko je zvonilo poludné gotovo odkril, ter ne hodil s pokrito glavo med baš iz šole prišedšo mladino, od katere so nekateri razoglavi opravljali svojo molitev. (Vsi seveda ne, zakaj tudi? saj se še njih katehetu ne zdi potrebno odkriti se!)

Verbi divini Magister! Uvažujte besede itak vam znanega izreka „exempla trahunt“!

Borovnica: Pri obnem zboru „Bralnega društva“ dne 20. m. m. je majhen „piskrček“ zaradi „Brusa“ kaj hudo zavrel, a si pri tem prste opekel. Bil je toli breztakten, da je hotel narekovati pogoje, akoravno niti društvenik ni. Ko se mu je stališče pojasnilo, jo je hitro odbrusil.

Borovnica: Tukajšnji dopisnik klerikalnega dnevnika, ki je nekoč poročal o 1000 vozéh šote, katere je bila voda odplavila, bil bi klerikalni dnevnik dobival rad brezplačno. Uredništvo pa je bilo toli trdosrčno, da mu

je navzlic tem 1000 vozem šóte, prošnjo odbilo. Seveda, kakeršna šota, takšno tudi plačilo.

Šentpetersko predmestje: V svoji sredi imamo poslanca, ki se barjanom laska, za hrbtom pa ščuje tovarnarje ob Ljubljani, da protestujejo zoper osuševanje barja.

Izidorja Muzloviča premišljevanja.

Bog daj veselo novo leto! Tako smo drug družemu klicali pred malo dnevi, ali morda kličemo še danes, kakor je dovoljeno in običajno „infra octavam“. So li vsa taka laskava voščila bila tudi odkritosrčna, pokazala bode temna bodočnost, kajti vsakej besedi ni verjeti in kakor znano je človeku dar jezika dan v to, da ž njim prikriva tajne misli svoje.

No, o tem nečem danes premišljati, pač pa ne smem in ne morem prezirati protinarodne demonstracije, ki je bila mej inserati na starega leta dan tiskana v uradnem listu, v „Laibacher Zeitung“. Bil je to imenik 54 gospodov, izjavljajočih, da ne bodo dopošiljali novoletnih vizitnic, namesto tega pa poklonili vsak svoje darilce za nemški „Schulverein“.

V tem imeniku nahajamo zelo znana imena. Poleg Viljema Linharta, ki dosledno zanemarja svoj vrt na tukajšnjem učiteljski, a je tem bolj delaven za nemško agitacijo, razkoračil se je prof. dr. Binder, ki je že v raznih govorih škilil preko avstrijskih mej, a za vse svoje skoke in ekstravagance doslej še ni dobil ukora, kateri bi neizogibno doletel vsacega slovenskega profesorja, da je le desetinko tega zagrešil, kar prof. Binder.

Razven pristnih germanov, kakor so Gartenauer, König, Korn, Dittl in drugi, nahajamo pa tudi n. pr. dr. Suppana, ki je nekaj kot deželni poslanec močno nagibal na slovensko stran. Mimo dr. Schafferja, ki je uradnišk sin in kot tak itak že predestinovan za nemčurstvo, treba samo jednega koraka do bratov Luckmannov, ki so zastopani v treh eksemplarih. Luckmannom še ni dovolj, da na Gorenjskem sekajo gozde in pustošijo naše planine, še v duševnem oziru bi radi zasadili morilno sekuro, da bi naš rod ugonobili popolnoma.

Da je vmes tudi Rihard Janeschitz, ki si je v realnem poslopij stekel poseben, zanj zelo lukrativen spomenik, da je vmes Albert Samassa, kateremu na ljubo naša častita duhovščina naroča nebrojne zvonove, da je mej temi deklaranti tudi dr. Robert pl. Schrey, temu se niti čuditi ni.

Označujoče pa je, da so se v tem inseratu tako po robu postaviti tudi možje, ki kolikor toliko žive od slovenskega denarja. Taki so: usnar Janesch, trgovec Maurer, M. Kastner, P. Lassnik, Lorenz Mikusch, Kordin, A. Drelse, F. M. Schmitt, Em. C. Mayer in pa Makso Krenner, ravnatelj takozvane stavbinske družbe, da o drugih niti ne govorim.

Posebno omenjati pa treba, da je v tem izkazu tudi c. kr. notar dr. Vok in zdravniki dr. Uriel, dr. Prosinagg, dr. Mader in dr. Bock. Poslednjega so nekateri narodovi zastopniki v poslednjem zasedanji deželnega zbora kranjskega kar v zvezde kovali. Nedostajalo jim je izrazov, da bi pred slušalci razprostrli vse njegove izredne vrline, dasi je rodom Nemec, po veroizpovedanji luteranec, po pokoljenji svojem pa žid. Vse to pa ni oviralo, da so strastno zanj glasovali; kanonik Klun, kapelan Žitnik, umirovljenec Povše, poslanci Pakiž, Ogoelec, Lavrenčič, Dragoš in drugi.

Morda so omenjeni gospodje tudi agentje za nemški „Schulverein“. Doslej imamo v deželni bolnici že poštano število Nemcev, mej primariji pa samo jednega Slovenca. Treba samo še dr. Bocka in potem ti zdravniki v bolnici lahko osnujejo svojo „Ortsgruppe des deutschen Schulvereins“. In potem bode naše veselje na vrhunci, lahko bomo pevali: „Mein Liebchen, was willst du noch mehr?“

Sicer sem pa jaz za svojo osebo omenjenim gospodom prav hvaležen, da so se „v cajtenge dali“. O mišljenji njihovem ni nobene dvojbe več. Dotično „Laibacher Zeitung“ utaknil sem si za zrcalo in pri vsaki priliki bodem vestno poudarjal, kdo zastopa „das unverfälschte Deutschthum“, niti na Antona viteza Gariboldija ne bodem pozabil, ki je nekoč brate Hrvate gostil s kruhom in soljo.

To protinarodno demonstracijo morali bi uvaževati vsi rodoljubi slovenski. „Klin s klinom!“ Odločno, kakor omenjena 54torica, morali bi postopati v vsakem slučaju, potem bi se narodna večina slovenska oklenila liki železen obroč okolu antagonistov naših, okolu 5% manjšine in kmalu bi se napele druge strune.

A vsi taki opomini so pri mehkem našem značaju zaman. Le pogledjte Nemce, kako vse drugače ravnajo! Nemškega gledališča ravnatelj, ki jedva životari na svolih Tespjevih garah, čuti v sebi še vedno toliko germanškega ponosa, da je v kazinskem salonu oblastno dal odstraniti slovenski napis: „Tukaj se ne sme pušiti.“ Jaz zaradi tega niti nevoljen nesem, kajti s tem je le htel reči: Slovenci itak čutijo, da se v gledališči pušiti ne sme, zatoorej treba svarila samo za Nemce. Tudi nekaj!

Ko sem se spomnil nemškega gledališča, napeljal sem po znanem pregovoru: „Beseda besedo prinese, pes pa kost“ govor na gledališče samo. Gledališča je Ljubljani zares treba in vsi ugovori proti gledališču so jalovi. Ne gledé na to, da glavno mesto brez gledališča biti ne more, moramo tudi zaradi slovenske dramatike same želeti, da se nam skoro zgradi Talijin hram. Koliko bodo potem že sedaj izvrstne slovenske predstave pridobile, kako bode naraščalo zanimanje za dramatiko, z dramatiko pa boljši okus in širši razum, to umeje vsak, kdor je že kdaj bil v pravem gledališči, a sedaj gleda, kako se je našim igralcem boriti z nedostatkom odra, kako se živo čuti pomanjkanje plošč, galerij in vsega, kar je ž njimi v zvezi.

No, pa saj se za gledališče že delajo potrebni koraki. Takozvana gledališka enketa imela je te dni sujo,

h kateri je bil pač povabljen nebulozni „Theaterverein“, ne pa bivši referent g. Ivan Hribar. Gospodje postopajo pri tacih prilikah prav po domače. Zato se tudi čuditi ni, da so sklenili, da se novo gledališče ne bode zidalo na cesarja Josipa trgu, ampak, čujte in strmite! — v „Zvezdi“. Za to glasoval je celo slovenski poslanec! A vender so vsi na medvedovo kožo pili, kajti nihče ni povedal, koliko bode za „Zvezdo“ dal, nihče pa tudi ne, bode li mesto v ta namen „Zvezdo“ odstopilo.

Gorostazni ta sklep je pač vreden nebuloznega „Theatervereina“, v meni pa je vzbudil še kaj drugega. Začel sem premišljati: Od kod ima namreč kazinska kavarna pravico, da na mestnih tleh, v „Zvezdi“ vzdržuje svojo filijalko, kdo jej je to dovolil in kdaj? Slovenski juristi bi v tem lahko našli kaj kočljivega, morda celo „causam litis“. A bodi si s kavarno, kakor mu drago, bi jaz rad vender rojake svoje malo podrezal. Glejte! nemškutarji bi radi pred kazino imeli gledališče. Kaj ko bi jih vi le nekoliko posnemali in začeli misliti, da bi v „Zvezdi“ postavili svoj „Narodni dom“? Stvar ni tako neumna, kajti, ako je za gledališče ondu najpripravniji prostor, zakaj ne za „Narodni dom“? Za prostor smo itak v zadregi, torej vzemimo prostor, kjer ga dobimo in bilo to kazinotom pred nosom. „Srajca mi je bližje, nego sukuja.“

„Zvezda“ itak več ne ugaja, dr. Keesbacherju je preveč soparna, zadubla, drugim kazinskim gospodom pa preseda, da ondu posedajo služkinje z otroci, plebejci, ki nemajo v sebi niti kapljice nemške krvi, zatorej je najbolje, da vso „Zvezdo“ zazidamo in okolu nje potegnemo kitajski zid. Potem bode velika glorijska v kazinskem Izraelu in „Mir ljudem na zemlji.“

V krvavi „Soči“

piše neizprosni dr. Mahnič o našem listu tako:

„Pred vsem moramo pa kmeta in mladino svariti pred Ljubljanskim „Brusom“. Temu ni nič sveto. Škofji in duhovniki pometa kakor z metlo. Kroži jih večkrat tako debele in nesramne, da mora rudečica oblitati vsakega, ki ima kaj sramežljivosti. Opravlja in obrekuje, da mu bo enkrat papir sam odrekel.“

Tu si je svetovno slavni dr. Mahnič sam napisal kritiko. Kako okorno je pač, ako pred „Brusom“ svari kmeta in mladino, katerima niti nemenjen ni, o razumništvu pa molči, češ: Ti pa kaj tacega le čitaj! Kako neosnovane so besede glede sramežljivosti! Nam ni nikdar niti v sanjah v glavo palo, da bi o Veneri zapisali tako pohotne misli, kakor jih je baš Mahnič v svojem „Rimskem Katoliku“. Kar se pa opravljanja in obrekovanja tiče, pozivljemo Mahniča, ako ima kaj poštenja v sebi, da nam dokaže, kdaj in koga smo opravljali in obrekovali. Navaden Ljubljanski baraba ne bode slepo trdil, česar bi si dokazati ne upal. Zato pričakujemo, da bode dr. Mahnič, ki je po svojem dostojanstvu vender nekoliko uzvišen nad najnižje slojeve človeške, odzval se našem pozivu in dokazal nam vsa opravljanja in obrekovanja.

Ako pa tega ne stori, obsodil se je sam, kakor ga je slovensko razumništvo že davno obsodilo.

Gosp. Mahnič govori tudi obširno o blatu in gnojnicah. Da je prejšnje naše številke bral, bil bi previdno molčal. Povedali smo namreč že, da se nam samim blato in gnojnica studita, a da mi rišemo po življenji. Klerikalni dnevnik sam je poudarjal, da so naši članki foto-

grafije. Dr. Mahnič naj torej le skrbi, da bodo izvorniki drugačni, po katerih mi fotografujemo, potem bode vse svoje gnojne koše lahko prodal. V ostalem uas pa zelo veseli, da se Mahnič tako obširno z nami bavi. Njegova graja nam je le reklama,

„Brus“.

„Ljubljenec slovenskega ljudstva“

kakor se v svoji apostolski pohlevnosti imenuje Kalanov listič, izbral si je v poslednji lanski številki ne baš vonjavega dihurja za predmet.

O njem piše: „Ko jame zima pritiskati, prikrade se v kokošja gnezda le prepogosto požrešni dihur ter skrbni gospodinji marsikatero jajce izmakne; zlasti to rad stori proti veliki noči, ko se vse veseli rudečih piruhov.“

Čudovita logika v teh stavkih utegnila bi marsikomu izvabiti kako opazko, to tembolj, ker so dihurji dandanes že tako redki, da je pač nepotrebno učiti, „kako loviti dihurje?“ No, o tem se ne bodem več obregnil, ker imam važneje stvar na muhi.

V istem članku pripoveduje se o dihurjevki, da „ne ropa le tedaj, kadar je lačna, marveč da podavi vso živo perutnino, kolikor je more zasačiti, ob ugodnem času pa jo z vleče svojim mladim v gnezdo.“

Dihurjevo gnezdo res ni kar si bodi, pravi „Gegenstück“ je k netopirjem s kljuni in dobro bi bilo, ko bi se nam še povedalo, kako dihur gnezdo znaša in kakšno je to gnezdo.

Doslej so le tiči delali gnezda, a zdaj so že dihurji na vrsti. Počakajmo še malo in kmalu bodo tudi krave gnezda delale, ali se — vsaj smejale.

Preskar.

A. Bismark je bil obljubil, da bode mešetaril mej Avstrijo in Rusijo, pa vender ni videti, da bi bilo kaj uspeha.

B. Seve, da ga ni, Rusi železnemu kancelarju ne upajo več. Ravnajo se tako, kakor da bi tudi oni poznali stari slovenski pregovor.

A. Kateri pregovor?

B. No pregovor o mešetarjih. O njih namreč naš narod pravi: „Trije mešetarji, štirje goljufi.“

Pri mojstru.

Potujoči pomočnik: Gospod mojster, prosim vzemite me v službo.

Mojster: Prav rad, a jaz sam nimam nič dela.

Pot. pomočnik: To nič ne stori, meni je celo ljubše, če ni dela.

G.

V vinogradu.

Jurkovič: Povej mi sosed, ali se more videti trtna uš?

Markovič: Seveda se vidi.

Jurkovič: Kje?

Markovič: Najbolje v praznih vinogradih.

Jaz bil bi reka rad.

(Po Petöfji prevel V.).

Jaz bil bi reka rad,
Ki z göre se vali,
Naprej mej pisan svet
Mej skalami šumi.
A le tedaj, če moja draga
Bi bila mala ribica,
Ki v mojih bi valovih hladnih
Skakala sëm, skakala tjä.

Jaz bil gozdič bi rad,
Bi reki breg krasil,
Viharja zlobnega
Ne bal bi nič se sil.
A le tedaj, če moja draga
Bi bila mala ptičica,
Ki v gnezdici, v zelenji mojem
Bi pesmice prepevala.

Jaz bil bi rad star grad,
Na hribu zapaščen,
Ne bilo bi mi žal,
Če bil bi razvaljen.
A le tedaj, če moja draga
Bršlin zeleni bi bilä,
Ter z dolgo in zeleno roko
Bi stene mi objemala.

Jaz bil bi hiša rad,
Ki bi v samoti stal,
Së streho, ki vihar
Bi bil jo razdejal.
A le tedaj, če moja draga
Plamenček v peči bi bilä,
Ki bi prijazno plapolaje
Z gorkoto me oživljala.

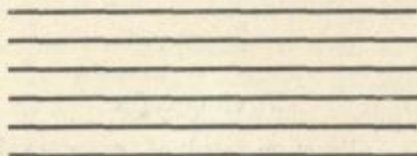
Jaz bil oblák bi rad,
Kot prapor razkosán,
Ki spešno se valil
Bi čez vspomladno plan.
A le tedaj, če moja draga
Večerna zarja bi bilä,
Ki z zlatom blede lice moje
Kot z vencem bi obdajala.

C † M † B †.

Ta napis bi se letos tudi lahko čital tako:

Constans Montusartre Boulanger.
Corruption Bontoux „Bombe“.
Cipe Milan Bankrot.
Compro - Miss „Brus“.
Crispi Muzlovič Bismarck.

Zabavna naloga.

Iz teh 6 palčic sestaviti je štiri jednako velike, skladne (kongruent) trikotke. Ob sebi se umeje, da sme vsaka palčica rabiti samo jedenkrat.

Rešitev in imena rešilcev v prihodnji številki.

Rešitev „zastavice“ v poslednji številki:

Rast, past, tast, čast, last, mast.

V prvi vrsti urinila se je tiskarska pomota, namesto r bil je tiskan z. Navzlic tej pomoti je zastavico pogodil g. Vinko Šorn v Ljubljani.

Rešitev številne zagonetke v poslednji številki:

J
I E k
p u R a n
L e o N a r d
T e ž k E r i b e
I t a l i J a n s k o
J E R N E J Z U P A N E C
v e l e d U š n o s t
V e r h P o l j e
E r j A v e c
l o N e c
m E d
C

Prav so jo rešili: Gospa Roža Kosova v Velesalu in gg.: Ivan Tomšič, posestnik na Vrhniki, Ed. Slavik, stud. iur. na Proseku, Silvin Hrašovec, stud. iur. v Gradcu in Vinko Šorn v Ljubljani.

Listnica uredništva.

Somišljenik Milan: Od poslanega smo, kakor vidite, nekoliko drobiža porabili. Glede neumestnega vprašanja o obleki, katera se v družbi navadno niti ne imenuje, bodemo pri priliki kaj več povedali.

Gosp. S. S. v Gorici: To bi bilo preveč. V današnji številki smo se že dovolj pečali s profesorjem dodatkologije. Obljubljeno nam bode dobro došlo za prihodnjo številko.

Gosp. Bojan: Za naše razmere prehudo.

Slika Kinspielerjeva

v veliki obliki

krasno izdelana dobiva se po 50 kr. v

„NARODNI TISKARNI“.

Krasno izdelana

podoba Levstikova

v veliki obliki, v dveh barvah na karton tiskana, dobiva se v

„Narodni Tiskarni“

po 50 kr. po pošti po 35 kr